

P/m 17003

aproletarja apalakua zegiə rpe iqou, ipeidəikəl!

i. v. s t a l i n.

**aamta ƣəci, hanxamya aiçəxra
auəsnagzar ƣəckuei**

hanxamya axəlapşja reilajaja-
raƣə iun mza 23 1931 şəkusa rzə iihaz aja.

apsnəpi apartiəp iqtəjra aqua 1934.

335.5K

C-76

3-81

aproletarja apələkua zegiə
rəə iqou, iweidəikəll!

i. v. stalin.

aamta Ƴəcəi, hanxamya aiçəxra
auəsnagzəƳ Ƴəckuei

hanxamya axələpşja reiləjajaraƳə iun mza 23
1931 şəkusa rzə iihaz aja.

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АБХАЗИИ им. И. Г. БАПАСКИР

apsnəpi aparťiar iqtəjra
aqua ★ 1934

ayəzja! ailaɟajara amaterialkua urəxuap-
sər iuboit, haagləxra aplan daara isaxia
oranə işəqou. haagləxra aotraslkuak əqa-
kuoup zaaləç abri iahxəsəz axuməz rə-
la çəpx aastas 40-50 procent rəla iazzər-
hakuaz. otraslkuak əqakuoup 20-30 pro-
cent rəda zaaləç izzazmər hakuaz. ačəxuɾan
haagləxra otraslkuak əqakuoup zənza
imaɟnə, 6-10 procent, ma ačkəsgia ireičanə
ada zaaləç izzacəmçakuaz. ačəxuɾanɾəi-
kua irxəpxiaɟaloup araja aagləxrei, ame-
tallurgia eikuaɟei. işəjbaua eips ari asaxia
daara ioiroup.

abri aorara zəxqiazei? iarbanəu haag-
ləxra otraslkuak rəstaxianxara (reičaxara)
zəxqiaz? iarbanəu izəxqiaz haagləxra otrasl-
kuak raaləç 20-25 procent zaɟək rəla iaxiaz-
haz, araja aagləxrei, ametallurgia eikua-
ɟei iara ubri ačkəsgia izeičaxaz, aɟiərt
aotraslkua rəxuan inzərxaz?

izəxqiaz ubri aup, uajə haazkulaz
aamtazə haagləxra aɟəiara aqazəla (усло-
вие) latankəla aɟapsaxəit, iqaləeit aamta

ԳԵՏ, agulakra ԳԵՏ, (НОВАЯ ОБСТАНОВКА)
 ԳԵՏ narxgalara ztaxau; hara hanxamya
 xelapşja qoukə-qoukə aagləxra amya-
 kuçafas irəmakou zəpsaxra acənxuras
 ajəŋ işəruəc ala auəsura iaֆəur. auəs zlou
 ui aur haagləxra arֆəiarazə haagləxra
 znəu aamta ԳԵՏ iataxəur iara işanaalaua
 eipş auəs uəla ԳԵՏ, hara hanxamya xela-
 pşja qoukə-qoukə ari rzeilkaauam, uərt,
 uajə myakuçala ֆəcla haagləxra amyaku-
 çara şataxəu rəzguatazauam.

iara abri aur hara haagləxra aotrasl-
 kuak uajə aftaxi inxanə izəqou.

iarban aamta ԳԵՏəu (gulakra ԳԵՏəu—
 НОВАЯ ОБСТАНОВКА) haagləxra aֆiara uajə
 izəniaz iabanŋəi aanagəei?

ubart aamta ԳԵՏ qazçaua (agulakra-
 kua) uəsgio fbaqa əqour.

hrəxupşəp uərt uajə.

I auəsujə rəmy.

ui—zegio rapxiazagio uəsuy məyla
 anaplakkua reikurtara aur. uajraanza,
 iapnə işaaiuaz eipş, auəsujə dara rxala
 azauadkua, afabrikakua rəşqa iaaləuan,—
 iqan abri auəs aqnə auəs axala-aneira
 (самотек). iara abri auəs axala-neira (ca-

мотек) zəxqiaz ui akun,—uəsqaŋ iqan
 uəsurtə zmaməz auəsujə maŋyəmkuə,
 akətan—aotərxara, aֆəiaxara iaֆən, am-
 lafra akəta uəa rianə akalaki aşqa ikəna-
 cauan. itgualamtoi abri aipş aformula:
 „anxayə ikəta dəjəbnalanə akalaki aşqa
 icara?“ dzəryuazəz ikəta dəjəbnalanə
 akalaki axi anxayə? amləfra aŋtara, auəsua
 rtadara, ubart rnaysgio anxayə izə ikəta
 anəpsanə iaxəqalaz, abart rֆəntə anxay-
 ikəta dnalçnə uəsurtak zeipşrazaalakigio
 iourazə ayəstəa iŋəyayqia daxalargio jgia
 ibauaməzt.

abas, mamzargio abri eipş rəjazak
 aagəmxaua akun auəskua şəqaz xara im-
 cac ihaysəz aamtazə.

uayə izharəu iara uajəgio ubri eipşəu-
 tqia asaxia əqour ha? map, as uayə izha-
 uam. uajə aamta (agulakra) dəpəkəla, latan-
 kəla aֆəpsaxəit. iara ubri agulakra aֆəxiap-
 saxəz aֆəntəgio auəsujə anaplakkua rəşqa
 rneiraֆgio axala-neira hamam. iarbanəu
 xizhəla abri aamtala zֆəzəpsaxəz? zegi
 rapxiazagio—hara auəsurtadara nahxəit,—
 uəs anakuxa inahxəit „aqabaa təirta“ („ры-
 нок труда“) iakuououauaz amç. aytə—
 hara latankəla iaaçaajeit akəta aixərtara

(расслоенис),—uəs anakuxa massala aччə-
iaxara iqaz, anxayə ikəta aфəntʰ akalaki
aşqa dəpxaça d̥kazcauaz ačkəs haiaait.
ačəxuʔanza—hara janəzəki traktorla, akət-
nxamyap mafənala akəta eibahteit, aku-
lak imçra imahqeit, aқolxozkua eiʔah-
kaait, anxaja uayčas ənxarei, auəsurei
iaʔəzərtʰ aamta ianahqeit. starnaxəs anxa-
yə ikəta sanəpsa ha izaxizcauam aфəntʰ
aup anxayə ikətan iʔəzlakuik, iara ubri
aфəntʰgɪə aup uajə „anxayə ikəta daʔə-
bnałanə akalaki aşqa „dzəmcəua“ auəsuy
məçla haagləxrap naplakkuə reibətaragiə
auəs axala-neira (camotek) ala izaləmsəua.
İara ijhoit İta starnaxəs aamta ʔəc
(agulakra ʔəc) haştagəlou, hnaplakkuə
uəsuy məçla reibətarazgiə uəsula ʔəcla
auəs şazəuʔəu.

abri iaanagauazei nas?

abri iaanagaua ui aup akə—starnaxəs
auəsuy məçla anaplakkuə reibətarəʔə auəs
axala-neira (camotek) uay dakuguəoi-
rap iqam. uəs anakuxa auəs axala-neira
„a‘politika“ aфəntʰ haagləxrazə **uəsura**
eiʔkaala auəsujə rəpşaara a‘politika aşqa
haiasəroup. axa abri azə myazaʔək aup
iqou—ui anxamya axəlapşja xazəi, aқol-

xozkuei, aқolxozaai xazəi rəbʔara abri
auəs azə rəʔqueimdara, adogovorkua rəb-
ʔaçara. İara ijdəruou, abrai amya ʔaku aa-
çueit ianələeiʔtei anxamya axəlapşja pət-
yəkəi, aқolxozaai, uajəraanza iaxiənzə
pəriaxeugɪə art adogovorkua irəbʔarça-
kuaz rənagzarakuə rəbzourala dara aқol-
xozaagiə, aagləxra anaplakkuagiə irzəfei-
daxəeit, irəzkiarxəeit.

abri aфəntʰ iaanagaua ubri aup: yba—
huəsura aqna eiha aqabaajgia zədcəʔkuou
auəskua **mafənala rəqəçara, mexanizacia**
rzəura aşqa haiasəroup iaarlaszanə (iahhap
mexanizacia irlasnə iapşgəʔəup abna aaglə-
xrəʔə, argəlara auəs aʔə, araja aagləx-
rəʔə, akuçara—akuxra aʔə, aʔraspoʔt aʔə,
ametallurgia eikuəʔa aʔə, ubas agiərtgiə).
hara ataxəuma, ari iaħauam napəla auə-
sura kaʔzaʔəup ha. napəla auəsura haarə-
xrəʔə dəryagiəx akər aamta mbaʔə alşa-
uanə iqaloit. axa ari iaħaua ui aup: aqabaa
processkuə rmexanizacia hara hzə ubri
aipş iuəs ʔəcəup, huəsnagzarakuə rəʔə ubri
eipş **icxəraaga** meç deup ubri adagiə
hara haarəxra amasştab ʔəckua zaqa iac-
hamçar htempkuə rənərxa amərmaçra,
rənagzara haləmsartʰ eipş aqənzagiə.

hara dəryagix ihamakuoup ubart reips
anxamya xəlapşja amexanizaciagix, aqol-
xozkua rdogovorkuagix rxaçara zmakuam.
uərt, uajə aamta Ƴəç hşanəu, Ƴəcla auə-
sura şataxəu zzəmdərua anxamya xəlapş-
ja roup, uərt Ƴəcla auəsuriagix rtaxəm
„ankiaƳəi aamta bzia“ auəsujə rxala anap-
lakkuə raxi ianəlauazƳəi aamta iazxiua
iƳəoup. həra ataxəuma abart reips iqakuou
anxamya xəlapşja dgixləi jyanəi irəb-
jou aqara rəbjoup, həznəu aamta iahna-
taş auəsnagzəƳə Ƴəçkuei darei. uərt, uəs
rguə iaanagauazar qalap, uajə auəsuy
məç apşara axiəuadayəu—aamtala iqalaz
uəsula, auəsuy məç əqamzaragix iara axala
iahhəp, auəs axala-neirala ikuəxxauəla, ari
myaxqiaroup, ayəzja. auəsuy məç apşara
auadayra uəs iara axala bzəncgix izəku-
xauam. auəsuy məç apşara auadayra
əkuəxxarə alşoiş həra hazaapsara amç ala.

ubas, aqolxozkua rƳə adogovorkua
qaçaua uəsura eiƳkaala auəsujə rəpş-
ara, aqabəa amexanizaciəra—abas oup
işəqou auəs nagzətihamou.

abasoup işəqou haagləxra aƳəiara
aamta Ƴəç iznəu aqti azçaaƳə auəs.

uajə haiasəp azçaaƳə aybəti aja.

II. auəsujə rualafaxuə.

sara uajəraanza saxjajauan hnəplak-
kua rzə uəsura eiƳkaala auəsujə rzəpşaa-
ra atəzla. axa hnəplakkuə auəsujə rzəpş-
ara macara ala auəs nəşəgzeit hə uƳar
qalauam. həra hnəplakkuə uəsuy məçla
reikurtara azə auəsujə dara auəs axiərua
anəplakkuə irxəsnə dəƳaqara imcarə,
anəplakə aƳə auəs zua reilazaala psaxəm-
xalarə auəs lakurgəlaƳəup. anəplakə aƳə
auəs zua auəsujə neitamç-yeitamçlakkuə
iara uaqə eskixənagix auəs ruə ianəqamla,
iara uaqəƳəi aarəxra təxniqa xuƳə-məƳək
iadəmzargix idərnə, amexanizm Ƴəçkua
rəla auəsula xuƳzak iadəmzargix içənə,
nəşgix uə inəkuçnə dəƳə nəplakək aşqa
icaua ianəlagə,—uayə agura irgarazə aja
raja ahəra ataxəuma ubart anəplakkuə
pxiaqa işzəmcəua, raarəxra plankua şər-
zənaməgzəua. məmzar iaxia abra auəs
zua, uajə dəƳaqara auəs iua iƳənai-
xar ari anəplakə aƳə auəsujə Ƴəçkua
auəsula rərçara iaaqumçzakua iaƳəzar
akuxoiş, auəsura aamta abzəgix iara ub-
ri auəsula arçara iartar akuxoiş, ubri
aamtazə aarəxra acənəxuras. işpaqou uajə

hara hɸə? uayə izharəu hnaplakkuə rɸə
 auəs zəukuoz auəsujə neitaç-yeitamçkua.
 dousə auəs axiəruc irueit ha? map, uayə
 izhauam. hara ihamour—naplakək aɸənt
 daɸa naplakək aʃqa auəsujə lassə-lassə
reitaçrakua (текучесть), ui uaquəç nap-
 lakkuak rɸə auəsujə reitaçrakua (rcara-raa-
 rakua) zaça iagəmxara eihagiə iazhaua
 aup iʃaaiua. ʃəkusəbzak aynəçqala, ui
 uaquəç kvartalç aynəçqala 30-40 procent
 rəla auəsujə reilazaafa axiəpsəxəmxakua-
 ua anaplakkuə rəpʃaara daara iuadayəup.

uajəraanza aibalra ipxastanaɸəz haag-
 ləxra alakurgələra hanəɸəz aamtazə, hfab-
 rikakua, hzauadkuə, hnaplakkuə zegiə
 rɸə iqakuaz amafənakuə rəla auəsura
 ui aqara qazara anataxəməz, hnaplakkuə
 anxuyəz aamtazə,—uəsqaŋ auəsujə reita-
 çrakua ʃaqaqalalakı uayə „xiaas imkər“ qa-
 lauan. axa uajə daɸakala iqoup auəskua.
 uajə auəsufakua uəsqaŋ aastas latankəla
 ipsaxnə daɸakala iqoup. uajə, arekon-
 strukcia tbaa aamtazə, anaplakkuə rmas-
 ʃtabkuə uayə iʃəimbac iandəuxa aamtazə,
 aqazaja ztaxəu amafənakuə rəla hnaplak-
 kuə aneikuʃaxaua aamtazə,—auəsujə rei-
 taç-neitaçra aarəxra akuxgas iqaləeit, anap-

lakə axərbgagas iqaləeit. uajə auəsujə
 reitaç-neitaçra „xiaas amkra“ („achara“)
 iaanagaua haagləxra axərbgalara (ailaɸra)
 aup, haarəxra plankua rənaɸzarazə alʃa-
 rakua ihamakuou rənxra aup, haarəx-ləç
 xatala aiouɸra (улучшение качества) aqam-
 çara aup.

iabaqou auəsujə reitaç-neitaçra zxəl-
 çua?

kunagala aualafaxuə aiɸkaamra aqnə
 aup, kunagala aɸarifɸ sistema axiəmyap-
 gam, iaxiʃakurgəlam aqnə aup, aualafaxuə
 aɸə „armat“ aiqaraɸra (уровниловка)
 aqnə aup. hnaplakkuə akərɸara rəqnə
 aɸarifɸ stavkakua ubas iʃakurgəloup ak-
 valifiƙacia zmou (iqazou) iqabaai, kɸali-
 fiƙacia zmam iqabaai eipʃɸnə, aqabaa jɸgia
 ztaxəu auəsi, aqabaa xuyə ztaxəu auəsi
 eipʃɸnə ipxiəzanə aualafaxuə eiqaranə
 ɸaxirərtakuaua. abri uravnilovka (aiqaraɸ-
 ra) kɸalifiƙacia zmam (qazara zmam) auə-
 suy iguanarpxauam akɸalifiƙacia iourc
 auəsula açara aʃtalara, iara ubri abzou-
 ralagiə pxiəqa icara amya kəup ui auə-
 suy izə. iara ubri aɸəntɸgiə ubri auəsuy
 „aamtala apʃsarazə“ („ahaua aɸə“) iqou,
 pətɸ „rhanə“ nasɸiə „anasəp pʃaara“ da-

Ƴaqara dcarc, aamtala anaplakə aƳə auəs
zua azə iakunə ixə ipxiəzoit. ari uravni-
lovka (aiqarəƳra) akvalifikacia zmou auə-
suja naplakək aƳənt ɔaƳa naplakək ašqa
iɔəkunaçoit, iarpsaaueit ɔara rkvalifikacia
zəpsou axiguartaua anaplakkuu rəpsaanza.

iaa abri aup izləɔua „ineiuəɳnə“
(„всесоюзная“) naplakək aƳənt ɔaƳa napla-
kək ašqa auəsuja reitaɔrakua iqakuou.

abri eips aɳgia aɔəxuɔa ɳɳarazə urav-
nilovka latankəla ikuxəɳp, ajəɳɳ ɳarift
sistəma apəxəɳp. abri aɳgia anəxrəzə
ilakurgələɳp ubri aips aɳarift sistəma
akvalifikacia zmou auayə iqabaai, akvali-
fikacia zmam iqabaai reipsəmra (reiqara-
mra) guaztaua, aqabaa ɳgia ztaxəu auəsuri,
aqabaa lasə ztaxəu auəsuri eiləzxəua. ame-
tallurgia eikuəɳa aqnə aixarəayə (каталь)
apssay iaqara ioua aɳhara zaləauam. aixa-
mya aƳəntəi amafəna rnequayə (ama-
finist) akiaad aƳənt ɔaƳa kiaadk ašqa
axyəlaaygiə eiqaranə aualafaxuə ɳəua aɳ-
hara zaləauam. marksi lenini irhoit aso-
cializm aangio, klassesla ašara anəzua aam-
tazgiə akvalifikacia zmoui, akvalifikacia
zmaməi rɔabaakua, eipsnə iqalauam ha,

akommunizim aan macara aup abart reip-
səmra anəbɳazua; uərt irhoit asocializm
aangio „aualafaxuə“ roularoup dousə zaqa
itaxəu ha akumkuu dousə auəs iadərɔaz
rɔabaa zaqarou, izeipsrou iaxuapsnə. axa
hara huravnilovkarəa—hanxamya xələpsja
rənt ɔoukəi, hzanaat eidkələkua rappa-
ratkuu rəə aməc zəukuə rənt ɔoukəi
ari iakuəhatəm, uərt rguanəla akva-
lifikiat ɔabaai, kvalifikacia zlam aɔa-
baai reipsəmra hsovet həntkarraƳə iqala-
xəit ha aup isəqou. ɔarbanəu ɳəua aɔa-
bərg zhəua—marksi lenini rakuu, uravni-
vnilovkarəa rakuu? hara alaxəuma
marksi lenini aɔabərg rhoit. abri ia-
anəgəua abri aup—uajə aɳarif sistəma
auravnilovka aprincip ala ilakuzərgələua,
akvalifikatiat ɔabaai, kvalifikacia zlam
aqabaai reipsəmra guazəmtəua aɳarift
sistəma lakuzərgələua—ui marksizm ɔa-
ləçəit, ui leninizim lapə aləixəit.

haagləxrə ɔtraslkua iarbanzaalakı,
hnaplakkuu rakuzəait, hceɳkuu rakuzəait
zegiəngəra iqoup apxiagəla auəsujə inei-
ha-neiɔa akvalifikacia zmakuou. zegiə rap-
xiəzagio ɔara ubart apxiagəla uəsujə anap-
lakə iadkələɳp, hnaplakə aƳə auəsujə

reilazaala (coctab) apsaxxara qamlarazə
htaxəzar. uərt art apxiagəla uəsuja aarəxra
daɣ aqnə eiɸarɸara xranə iqouɸ. anap-
lak uərt, radkəlara, acex radkəlara—au-
suja zegiə anaplakə radkəlara aup iaana-
gaua, auəsuja reitaɸ-neitaɸra satankəla amɸ
amɸiara aup iaanagaua. uərt anaplakə aɸə
iɸpadkəlaɸəu (закрепить)? uərt, anaplakə
aqnə iaagəlaraɸə radkəlara aləoiɸ rzərha-
ra, rəcxraara ala, rualafaxuə azərhara, rkva-
lifikacia zəpsou uzərbaua aualafaxuə rətara
aiɸkaarala. iaanagauazəi ubart rəcxraara,
rualafaxuə azərhara? iaanagaua agiərt ze-
giə rnaysgiə akvalifikacia zmam auəsuja
ɸperspektiva aanartueit, akvalifikacia zmam
auəsuja ɸxiaqa acara, akvalifikacia aɸtala-
ra rɸuanarɸxoit. lara lɸxatagiə ijdərueit
uajə hara akvalifikacia zmou auəsuja
(aqazaja) lənəzəkiyəla millionyəla iɸahtaxəu.
axa akvalifikacia zmou auəsuja hauərc,
akvalifikacia zmam auəsuja ɸxiaqa acara,
rdərri azərhara dɸuazərɸxaɸa amyakua
rahtaroup, idharbaroup. zaqa irlasnə igu-
aonə abri amya hɸanələua aqara eiha eiouə-
up, izban akuzar abri aup madlas (xua-
rtas, psəxuas) iaməzou auəsuja reitaɸ-ne-
itaɸra apəxra.

abri auəs aɸə akaqbeira—jɸiauroup
iaanagaua, hsocialistɸ industria aɸəiara
aqnə apəngəlara apərxagaxaroup iaana-
gaua.

axa ari zegiəm.

auəsuja anaplakə aɸə iadkəlaɸarc ia-
taxəup ləɸəla-maɸala reikurtarei, nxarta
ynəla reibətarei. uajə haazkulaz aɸəkus-
kua rzə auəsuja rzə ayənkua rərgəlarei,
maɸala-ləɸəla reikurtarei rzə maɸ-sauk
akumkua təkə ɸəqaɸou maɸ aɸkɸəm, axa
auəsuja rtaxə ɸaqa ilasnə iazhaua ala ari
iqəɸou azxauam, imaɸəup, ankia ayənkua
eihagiə imaɸən. ubri aqnəɸ uajə lɸaanəlkəl
maɸk, iqahɸəxəu, lɸəlatəgza ha azərɸsra
qalauam. azərɸsra qalauam uajraanza auə-
suja aɸaɸajɸ, alɸaɸə-aquənɸaɸə azəuajə
eipɸ aamta ləmazma, eihagiə eijan, ubri
aɸənɸ uajə lɸəmou (iəjbaua) lɸəlatəgza ha.
zənza eiɸabaaz, iɸaquaz auəa rəmaɸara ro-
up aɸə zɸɸualariəno zɸuə zxiua. aɸəɸ akum
auəsura uasxərs lɸtəxəu, auəsuja rtaxə
izəzhaua uajə iqou aup. lta idərɸəup
uajraanzaɸi rəbzazala aastas auəsuja uaj-
ɸi rəbzazala satankəla daɸakəla iɸəqalaz
uajɸəi auəsuy—pasəɸəi auəsuy djeipsəm.

PM 17003

37946

3084

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
ОХАЗИИ ИМ. И. Г. ЕВЛАСКИ

uajpəi auəsuy, hara hsovetp uəsuy itaxəun fəpəi-jpəi igəmxarə eips deikufazarc, itaxəup ynəla deibətazarə, itaxəup kultura hasabla iitaxəu akə igəmxarc, ajakala — itaxəup ibzazara bzəianə ilakuirgəlarə. ui, art souaaīt iharc ikunagoup, hara iahualup uərt iahtarazə. ičabərgəup, uəsurtada auəsuy hara hƳə dguaquam, akapitalizm uəou aƳəntp ui ixə dakuitəup, ui ita dƳəm. iuəs dap-temoup. axa ari mayəup. ui isəīt iheit afat-ajp, aīčatə-aquncatə akultura zmou auayə iitaxəu zegiə, hara abri dzəhaz zegiə itara hualup. iixatmərtən hara hxatakuagiə abri qača, abri nag, abri aag ha auəsuy həidgəloup, hara auəsuy iƳəntp iaabarazə hidgəloup—aqabaa disciplina bzia, iououuanə auəsura, socialist hasabla aiclaba, aoiy uəsura. iixatmərtən abart, xiəxi zəzbaxu hhakuaz, auəsujə iqarčaranə asovet həntkarra irədnakəluaua huəsujə rəbzaiharazayək guazərhara, fərxəçarala amyapgara iaƳəup. iqatəmfazan asovet həntkarra irədnakəlaua aoiy ha inagzaua, auəsujə, dara xazə iaajg ha ihadgəlar rəbzazara aioupra azə irtaxəu rahtarazə ihadən azə.

ubas, naplakək aƳəntp dafə naplakək ašqa auəsujə reitačrakua apəxrəup, iapəxrəup uravnilovka, aqabaapsa kunagala eiƳkaarəup, auəsujə rəbzazafə eioutrəup—abasoup išəqou auəsnağzarkua ihamou.

abas oup išəqou haagləxra aƳiara aybatp aja.

haiasəp azčaarə axratp ajaxi.

III. aqabaa aiƳkaara.

sara xiəxi salajajauan auəsujə naplakək aƳəntp dafə naplakək ašqa reitačrakua apəxrei, auəsujə anaplakəƳəradkəlare i rtəzta. axa auəsujə dafəqara imcaua anaplakə radkəlara macara ala auəs nagzarazə auəsujə reitačra anəxra mayup. ubri anaysgiə auəsujə auəs ubas irəzla-kurgəlarəup xšəyla (xəla) auəs ruərp eips alšara rourp, rəqabaa aaləx iazharə, iqarčaua ckianə, ibzianə iqarčarə. as anakuxa iataxəup anaplakkuə rƳə esəmza, eskvartal aaləx xəpxiazara iazhalartp eips aqabaa aiƳkaara.

uayə izharəu, hnaplakkuə rƳə uajə iqou aqabaa aiƳkaafa uajə haazkuləzəp i aarəxra (производство) iazəbzioup, (iakuto-

it, ianaaloit) ha? map, ari uayə izhauam. şaqaqalalakıgıə hara ihamouŕ xəpxiazara-
la imayəmkuə anaplakkuə aqabaa aıfka-
arazə jgıə baapsəla iaxırəgəu, auəsuraŕə
aikuŕara acənxuras aipəngəlarakuə axıəqou,
auəs azə atakpxəkura (отвѣтственность)
acənxuras—atakpxəkumra, obezlička (axə-
lapşədaŕra, axıžədaŕra) axıəqou.

izaxıžəuzei obezlička? obezlička zaxı-
žəu—inap ianəu auəs azə izeipşraalakı-
gıə atakpxəkura zmam aup, amexanizm,
aştanok, aməŕaxu iarbanzaalakı akə azə
atakpxəkumra aup. hara ataxəuma obez-
lička aan aqabaa alşara (aaləx) kunagala
azərhara azə aajaragıə ataxəm—izəqalauam,
izəqalauam aaləx işaqarazaalakıgıə aıouŕ-
ra, ackıaŕra, izəqalauam amexanizmkua,
aştanokkuə, aməruəga aməŕaxukuə hatəŕ
rəkuçara, reıyähara, rəxıçara. ŕara iŕəm-
dəruəi obezlička aixamya transport aŕə
iqanaçaz, iaxıkəlnagaz. ui obezlička iara
ubrə (aixamya transport aqnə) aıps ikəl-
nagoit haagləxragıə. hara aixamya tran-
sport aqnə obezlička apahxən iara aixa-
mya transport auəsura ibzianə ifakuhargəlt.
iara ubaşıqıə auərouŕ haagləxra aŕgıə,
haagləxra auəs uayə işəımbac eıçahxərc.

uajraanza, dəryagıəx şaqə qalalakıgıə
„iauan“, obezličkəi, auəsıŕ xıəzhə ana-
gzarazə atakpxəkumrei zdəbzəialaxauaz
kunagala eıfkaaməz aqabaa hnəplakkuə
ŕəə ianəqaz aamtazə, uajə—auəs dəŕakala
ıqouŕ. uajə dəŕa aamtouŕ. uajə, aarəxra
şaqə itbaaxaz ala, hnəplakkuə şaqə idəu-
xaz ala haagləxra azə obezlička ibəıaŕıa-
ganə aup işəqou. uajə obezlička, hnəplak-
kuə ŕəə aarəxrəlei, eıfkaaraləi ihamou
axızarakuə rzə daara iŕartanə aup işəqou.

abart hnəplakkuə ŭaku ŕəə aŕzılafaku-
nakəzei obezlička? obezlička anəplakə
aŕə iaaıt izakuanəm yəzas aneıuəŭ uəsura
(непрерывная работа) iacnə, daara ikuna-
gaməzt, egıaşaməzt uayə ihar—aarəxraŕə
neıuəŭ uəsura uezgıə-uezgıə obezlička al-
çueıt ha. aqabaa kunagala, ibzəianə iaxe-
ıfkaau, dousə irədəu auəs qaçəŕkuə rzə
ŭakŕəpxəkura axıfakurgəlou, gıpyək auəsı-
ıa amexanizmkua aştanokkuə xıəzhəla
iaxırədəu, asmenakuə kŭalifikacialagıə, uə-
suəfa ckiaralagıə iageıyərəmgoua ibzianə
iaxıfakurgəlou—aneıuəŭ uəsura aqabaa
alşara mbəŕəla iaznarhaueıt, auəsımta
eıəıaŕueıt, obezlička arzueıt. abasouŕ
auəskua şəqou, iaħħaŕ, aixamya transport

aqnə. uaqə ifakurgəloʊp aneiʊəʎuəsura,
iagiapəxʒoʊp obezlička. uayə izharəu ha-
agləxrat naplakkuə zegiə rʔə neiʊəʎ uə-
sura abas ibzianə ifakurgəloʊp haʔ map,
uayə izhauam. ari zxəlç ui aup, hnaplak-
kuə takuə iaarlaszanə neiʊəʎ uəsura ašqa
iiasit, iakunagauaz aʔazəqaçara ha egi-
rəmut, zaanaç kunagala asmenakuə eiʔə-
rəmkaait, dousə xiəʒhala irədəu auəs—
nagʒapkuə rzə takrəpxəkura zaanaç iapə-
rəmçeit. abart zegi šrəgəz aup neiʊəʎ uəs-
ura ašqa iʂəiasəz. abas, neiʊəʎ auəsura la-
pʔərtə amamkuə axə ianaʊʎxa — iobezli-
kaxəeit. iara abri aʔəntə anaplakkuə ta-
kuə rʔə hara ihamoʊp akiaadʔ, aʒat neiʊəʎ
uəsura, iara abri inaxərqianə—dousə irə-
dəu auəs anagʒarazə atakrəpxəkura aʒəzra,
amexanizmkua iʂakuxalakı rəznəquara,
aʂtanokkuə rʔəʔəra, aqabaa alšara al-
təxga aqamlara. baša irhauam auəs-
ʒa: „hara aqabaa alšaragiə iʂahxrən, auəs-
giə eonahʔrən, axa iaaua guaztauada, aʒ-
giə uəss imazamei“? ha.

ubas, hyəzʒa qoukə izxəlapʂuaz rnap-
lakkuə rʔə iaaccaknə xəma-psəma neiʊəʎ
uəsura iʂakuxalakıgiə aafakudərgəlan irʒə-
bʒəsəit, irʒobezličkaxəeit. abri anəxrəzə,

obezlička akuxrazə yə-myakə əqoʊp. ma
neiʊəʎ uəsura amyapgala ubas eitakʔəʊp
neiʊəʎ uəsura iobezličkamxarʔ aixamya
transport aqnə iʂəqarçaz eipʂ. mamzargiə,
abri apəʎara aııyapgara iaxiamanʎalam
naq ikaʎʔəʊp akiaadʔ neiʊəʎ uəsura, aam-
talagiə 6 məʂpi (amʔəbʎ) uəsura ašqa
iiasʔəʊp stalingradʔi atraktəʊr zauad
aqnə iʂəqarçaz eipʂ, nasgiə neiʊəʎ uəsura
ašqa aiasrazə xuʎə-xuʎla iazəqaçaua
neiʊəʎ uəsura iaša, ikiaadʔəm neiʊəʎ uə-
sura, obezlička zlam neiʊəʎ uəsura ašqa
iiasrazə.

abart rnays uaha kəlsə əqam.

hanxamya xəlapʂʒa neiyəmsradaʎqia
ibzianə iʂərzeləmkəaua guyaram (azəryə
əqoʊp izzeləmkəakuaua). axa uərt ʔərtuam.
izban? izban umboi aiaša iaʎʎauazar akuxar.
axa abolʂevikʒa aiaša iaʎʎaua ianbala-
gəei? içabərgzami naplakkuak rʔə neiʊəʎ
uəsura ʂ'obezličkaxaz, neiʊəʎ uəsura uayə
iʂəimbac ala iʂədreicaqiaz? hazçaaueit,
abri eipʂ neiʊəʎ uəsura eicaqia ztaxədaz?
izzəguonuada aʎhara ubri akiaadʔ neiʊəʎ
uəsura eicaqia aintəreskuə kunagala aqa-
baa aiʔkaara aintəres aastas, neiʊəʎ uəs-
ura çabərg aintəres aastas, asocialistʔ aag-

læxra aintereskua raastas idəup, ubart zegiə rəintereskua rəčkəs iara, akiaadp nei-uəł uəsura aintereskua eihaup ha? eiləčkənə iłəmboi ubri akiaadp nei-uəł uəsura zaqa irlasnə anəł iahzataua aqara ilasnə, ikiaadpəm nei-uəł uəsura çabərg şeifah-kaaua?

hyəzja qoukə-qoukə uəs rguə iaana-goit ajateirala (kurala) japszala obezlička nərxrała. sara izdərueit imayəmkuə han-xamya axəlapşja—aizarakua rפə obezlička azə rəbz aja axəxəua, ubri ala macara obezlička akuparazə zפּalazəgzakuaua; uərt rguə iaanagauazar qalap abart reips aja bziaxukua anərha altaxi obezlička iara axalagio inəkuçnə icap ha. uərt daara imyaxqianə iqoup ajapszələei, ajateir-ləei obezlička akuxra alşoit ha rguə iaa-nagauazar. map, ayəzja, obezlička iana-kuzaalakigio iara axala ikuçuam. ui akuxra hara hxata haup izəlşaua. iagio-kuahxəroup, izban akuzar łarei harei ahəntkarra amçra aפə haicgəloup, łarei harei zegio rzə, ubraqa obezličkagio na-laçanə, takhapxəkunə haqoup. sara sguə ubas iaanagaueit, hara hanxamya xəlapş-ja ajateirakuei, aja pszakua rharakuei rcən-

xuras ineinə aşaxta aqnə, azauad aqnə məkə-yəməz inapənə aqabaa aiפּkaala ialou „axuyəməykuə“ zegio çanə iara ubraqatqia obezlička əkuərxə, nasgio ubra ipərtaz agiərt anaplakkuə rəşqa iiar-gar, agiərt zegio rəčkəs łabri zaqa eiouə-ziz. abri—obezlička anəxrazə akupara iiaşanə iqalauan, abolşevikp qaba eiפּkaa-ra bzia afakurgəlarazə akupara iiaşanə iqalauan, iqalauan kupara iiaşanə anaplakə aqnə amçkuə kunagala reizşarazə.

ubas, **iapəxpəup obezlička** (axəlapşə-daprei, axizədaprei), **aqabaa aiפּkaala eioupəup, anaplakə aqnə amçkuə kunagala eizəpəup**,—abasoup işəqou auəsnagzatkuə ihamou.

abasoup işəqou haagləxra aפּiara az-çaatə axpatı aja.

haiasəp azçaatə aפּlbati aja aşqa.

IV. auəsujə rklass eiouou rפּənəp aarəxra- texnika p intelligencia razəqaçara

haagləxra akomandat eilazaala (amy-akuçayja reilazaala), xaz-çədala anqnərtexnika p uəsujə rəzgio haznəu aamta (agulakra—обстановка) aפּapsaxəit.

uajraanza hara hʔə auəs ubas iqan,
haagləxra zegiə uasxərs iaman ukrainatʔi
araja-metallurgiatʔ baza. haagləxratʔ araion-
kua alada eipʂ moskvagiə, leningradgiə
madenla (metalla) ukraina eikunartʔauan.
ukraina eikunartʔauan hsovetʔ hantkarra
aʔəntʔi anaplakə xrakua rajala, ara sara
ural alascauam, izban akuzar lʂarala don-
bəs iadəkəlar ural zənza ixuuzan, iara
abri iəʔərpʂnə hara ihaman razəqaçarta-
kua xəqara: aladatʔi araion, moskvatʔi
araion, leningradtʔi araion—rəqnə. abas
huəskua anəqaz aamta azə ʂaqaqalalakigə,
ubasqan hʔəla iamaz, hʔəla aqnə iqaz
anqnər-texnikatʔ məčkua haʔrəlahagzauan,
ihazharxauan.

abas iqan xaraza ihayəmsəc aamta azə.
axa uajə, hara huəskua zənza daʔakala
iqoup. hanxamya arʔiara uajtʔi a-
təmpkua ʂəqoui, haarəxrakua (hnaplakkuə)
ʂətbaxazəi rəla sara sguənəla, eiləkkanə
iaaboitʔ ukrainatʔi araja-metallurgiatʔ baza
macara ʂəhzəmxaua. lara ijdərueitʔ, ukrai-
natʔi arajei, ukrainatʔi amadeni rəçxra
(raarəxra) iʂazhazgiə uajə hara haagləxra
iʂazəmxaua. lara ijdərueitʔ, iara abri aq-
nəp hara, sənʔa, amragəlaraxı—uralo-

kuzbas ha araja-metallurgiatʔ baza ʔəc
aqaçara napə ahmərəkər psəxua amamkua
iʂəqalaz. lara ijdərueitʔ, hara iara ubrai
abaza xəigzarada aqaçara hʂaʔən. axa
arəgiə mayəup. hara dəryagiəx sibra
iqahçaroup ametallurgiatʔ baza ʔəc,
iara sibratʔi aagləxra izəzhaua iazxəʂa.
iara uigiə hara aqaçara haʔəup. hara də-
ryagi x iqahçaroup apʂə zmoū ametalur-
giatʔ aza ʔəckua qazakstanəi, turkəstanəi.
açəxuʔan, hara eiçəhxəroup aixamya aqa-
çara auəs. ari hsovetʔ hantkarra ʂeibəkəu
iatəxəup,—ari hsovetʔ hantkarra ahaakua
rʔəntʔi aresputlikakuagiə, iara ubasqia
acentrgiə rintəreskua ihadərçoitʔ.

abri iaanagaua ui aup—hara uajə
ihamou anqnər-texnikjei, aagləxratʔ aqo-
manda məčkuei, uajraanza ihazharxakuə-
uaz starnaxəs ihazxauam, rəmp akuxa-
uam. ari iaanagaua ui aup—uajraanza
ihamakuaz anqnər-texnikja razəqaçartakua
starnaxəs ihazxauam, aʔəckua aartəup—
ural, sibir, azia aguə. hara hsovetʔ hantkar-
ra aindustriəlizacia aprogramma iiaʂənə
inahagzarc htəxəzar anqnər-texnikjei, aag-
ləxratʔ akomanda məčkuei iazəqahçaroup

xəpxiazaralə uajə ihamou raastas xənt,
xuənt eihanə.

axa hara iahtaxəu **izeipsrazaalakigio**
akomanda məčkuei, anqnər texnikjei ra-
kum. hara iahtaxəup ubart reips aagləx-
rəp akomanda məčkuei, anqnər-texnikjei
hara hɾəla aɸənɾəi auəsuja rklass a'po-
litika zzeilkəaua, zzeilərgaua, ubri a'p li-
tika açara zəlşaua. ubri a'politika namə-
sla imyapəzgakuaua, ari iaħauazei? ari
iaħaua ui aɸp—hara hɾəla uajə ubri aips
aɸiara aamta,—auəsuja rklass aɸəlan
aihabra şamou eips iara aintereskua
aarəxraɸə izzəxiqəşa axaɾə ɸarəx'a
texnikaɾ intelligencia azəqanaçaranə ia-
naalaua aamta itagəlt.

aɸəlan aihabra, ahəntkarra amɾa zmou
iarban klasszaalakigio iara axaɾ intelligen-
cia amamkua psəxua amam. hsovet hən-
tkarra aɸənɾi auəsuja rklassgio iara axa-
ɾə aarəxra-texnikaɾ intelligencia amam-
kua pxiaqa işəmcəuə guyarəsgio iqəçəɾ-
zam.

asovet həntkarra ari guanatan jlar
rənxəmya aotraslkua zegio rçara iazkəu
açara eihabərakua (auniversitetkua, insti-
tutkua) auəsuja rklass aɸənɾi auəa rzə

ɾəlkua aanartəit. ĩara ijdəruet, uajə auə-
sujei-anxəjei rɸarakua janəzəkiyələ açara
eihabərakua işərtou, açara işəɸəu uajra-
anza, akapitalizm aan açara eihabərakua
rɸə atalara ahja rçeiya amonopolia rəma-
zdgio, uajə, asovet həntkarra aan auəsu-
jei, anxəjei rçeiya roup eiharayəknə itou.
guyarəsgio iqəçəɾəm, dəuk mərəçəkua ubart
haşkolkua rɸənɾ anqnərjei, aɾexnikjei, ha-
agləxra akomandır ɸəçkua zəkiyələ işəuə.

axa ari auəs iazəmyaɾəraxiəup. auəs
agiəraxi ĩa səzɸəu ui aɸp ui,—auəsuja
rklass aɸənɾ haagləxrazə anqnər-texnikaɾ
intelligencia azəqəçənə rɾakurgəlara şəqa-
laua aşkolkua rɸənɾ macara akuzam,—
uərt razəqəçara qaloit hnaplakkua rɸə
auəs zəukuəuə apraktika uəa rəqnəɾ,
akvalifikacia zmou auəsuja rəqnəɾ, aza-
uad, afabrika aşaxta rɸənɾ auəsuja rklass
akultura uəsuja rɸənɾ. socialist hasabla
aiclabra aɸlgəja, aotey brigadakua rapxiə-
gəlakua, aqabaa alşara aiçəxra aɸlgəja,
anaqa aku, araqa aku argəlara aɸçastka-
kua rɸə auəsura eiɸkaayjas iamakuou—
abar auəsuja rklass axra (прослойка) ɸəç,
açara eihabərakua irəlgakuəz ayəzjei darei
auəsuja rklass aintelligencia i'aguranə (яд-

пом), haaglëxra akomanda iagaranë iqa-
laşa. auës zlou—ubart ayëzja rëgutamsra
aup, iguaoninë reiharakra, aihabrakua rë-
tara aup, auësura aipkaara adërri dara
irëmou rëmagzara afa përxaga rëmtaroup,
auës rëurt eips acxëraara rëtaroup, ubrëi
azë apara ataxëzargië ameigzara aup.

ubart ayëzja raxir apartia ialam
azëryë aqoup. axa apartia iaxialam azë
pënkëla (фëpnëha) rmouroup, iguaonë-
gië aihabërakua irëlaçalafëup. ui laquëç,
dara ubart apartia ialam eiha xuapšra
rëtafëup, aihabëra dëukua rëlaçara kuna-
goup, uërt auës afa ipëlanë agura rgarc
atëlant zmour, ibzianë auës zua auaa zëp-
sou apartia išguanataua, išeilynakaaua.
hyëzja ireiuou qoukë-qoukë rguë iaana-
goit, azauad afa, afabrika afa aihabra-
kua apartia ialakuou roup ialaçalafëu ha.
uërt, iara abrëi afaonë, imayëm apartia
ialam atëlant zmour, ibzianë auësura ia-
kulakuaua auaa inarëgutasnë aštaxiqä ia-
nërjaxlaua, uërt rcënxurasgië reiča zdë-
rua, reiča ainiciatüva zmour auaa apartia
ialoup ha aihabrakua ianrëlarçalaua. abri
aips „a'politika“ ačkës ireakciat politikou,
abrëi ačkës bzamëqura šëqazam ara iha-

rëm, zegië iara uësgië ijdërueit. gurarga-
ragië ataxxap ha šëqam abri aips „a'po-
litika“ apartia aja šargiaua, a'artia ialam
auësüja rguë apartia išaxtaua. hara poli-
tikas ihamou apartia kaštanë aqaçara akum.
hara politikas ihamou apartia ialou auësü-
jei, apartia ialam auësüjei rëbjara „agu-
ra aibagara“ rëmazarc aup, dara-dara
„gueibatalarc, ipëibafarc“ aup (lenin),
iara abri aips a'politika axëmyapnagaua
azë aup auësüja rëklass afa hara hpartia
zëououou,

ubas, **essr auësüja rklass rxapë aarë-
xra-tëxnika' intelligencia rourapë auës
ei'ahkaaroup**,—abas oup išëqou huës-
nagzapë.

abasoup išëqou haaglëxra azçaapë
apšbapë aja.

haiasëp azçaapë axubapë aja ašqa.

**V. ajëppi aarëxra-tëxnika' intelligen-
cia hsovet hëntkarra azë guëkala auës-
sura azë raahira anërkua (признани)**

ajëppi aarëxra-tëxnika' aburzuip
intelligenciagië uajraanza eips akumkua
da'akala hrëxuapšërc ihadnaçoit uajë
haztagëlou aamta.

ybaqa şakusa rəstaxı auəskua ubas
iqan eiha akvalifikacia zmaz ajərrəi atex-
nika r intelligencia hsovet hantkarra azə
ajgiaura (вредительство) çmazara fknə
irəlan. ui-mou ubasqan ajgiaura modanə
akun işguaraz. qoukə ajgia ruan, agiərt
irjaxəuan, daƣaqoukəx rnapkua zzanə
ipəuan akgiə halam ha, iqaxən asovet
hantkarra aşqəei, ajgiauja rəşqəei ibjagial-
laua, znə araxı, znə anaxı ha idəkuz. ha-
ra ataxəuma, ajərr intelligencia reiharayək
rəanraalanə, maqk akuxa, dəuk akuxa ir-
guarpxanə asovet hantkarra azə auəs
ruan. araqa xıəxı hazləjajauaz aiharayək
rtəzla akum, eiharak akvalifikacia dəu
zmou atəxnika r intelligencia roup.

ixəlcuazəz abart ajgiaurakua iqakuaz,
iagizərɸiauazəz uərt? essr aynəçqə akläss
eikupara azhara, hsovet hantkarra a'poli-
tika akalaki aɸənɸəi, akəta aɸənɸəi aka-
piəl cərtaxakua rəjlara, ubart akapital
cərtaxakua asovet r politika rakupara essr-i
akapital hantkarrakuei rəbjara auəskua
reilərgara auadayra (сложность), aqolxoz-
kuei, asovxozkuei r fəkurğəlara aɸə apən-
ğəlakua—abart roup ajgiaurakua zxəlç,
izərɸiaz. aktivla ajgiaura iafkuaz boiasə

akapital rəlakua rɸənɸəi aimperialistkua-
aintervencia qaçara itazaja rəmaztgiə,
hɸəla aynəçqə aya amayra ɸərououuagas,
cxəraagas irəmaztgiə, agiərt—zguə xıəna-
aua uərt irəstakuaz atəxnika r ajərrəi in-
telligencia ajgiauja rəşqə idəkunaçəuan,
iryəzanə irədnargəlauan atrockistkuei,
amənşevikjei rəpatqaləei-ajakua: „zegiə
dara roup aqolxozkuei, asovxozkuei egirə-
lcuam“, „zegiə dara roup asovet hantkar-
ra dəuk mərçəkuə aɸapsaxəueit, dəuk
mərçəkuəngiə ixəmbgalar zalşauam“,
„abolşevikja rpolitika ala aintervencia
qaçara iacxraəueit, iacguoit“ ha ubas iə-
çagigie irhakuəuaz rəla. abri adagiə ajərr
bolşevikja rəua qoukə, arəouaqa ianaxna-
ga „apşə iasuaaz“ ubri aamtazə iarkianda-
nə apartia amya iasə aqnə r ianəmyaxnaga
—nas izqafarəuzeit atəxnika r ajərr intelli-
gencia rəua pətyək, zxaan abolşevizm
aɸə zəmbacəz „anja icxəraarala“ rguə
aaxənaazar.

icabərgəup, aamtei auəskuei abas ianə-
qaz, uərt rzə, atəxnika r ajərr intelligencia
rzə asovet hantkarra iamazərc ialşauaz
politika zaqək akun ui—eiha aktivla auəs
zuaz (ajgia zuaz) ajgiauja reilaqubara

a'politiķa akun, ui—anaxigio iaiuamkua, araxigio iaiuamkua iqakuaz **reixarifara, reilaxra** (расслоение) a'politiķa akun, ui —asovet məçaxi zguə cakuuaz asovet həntkarra radkəlara a'politiķa akun.

abas iqan şəkusək—yəşəkusa rapxia.

iahhar alşauou iaxiagio abri eipsəu-
ɣqa aamtagio htagəloʊr ha? map ari
haz hauam. uajrəi, iaxiaɾəi, aamta zən-
za dəfa aamtəzouʁ. iahhar, hara aka-
lakioi, akətei rɸənɾi akapital cəɾtaxakua
eilaquba eilahaɾt. ari naxəsgio xizla
riaaira haɸəʊr. hara ataxəuma, ari ajəɾɾi
aintelligencia zeiguroñaşa, rguə qazçaşa
akə akunə iqam. iqalar, uərt eicahquə-
baz ryəzja makiana irədaşşəlauazargio. axa
izalşauam aɣgiauɣa izəkutaz iənakutə af-
təxi, egioərt uaanza uərt raxi zxə xənaa-
kuazgio, xazə zɸalknə iqazgio, uaxigio
araxigio ibɣagialaua irəbɣazgio dara ryəz-
ja—aktivnə aɣgiaura iəɸkuaz zəkutaz
rxakutara bzançgio iakuşahatxauam. ui
anays hara aya azə aguamçra ihamaz
ačkəs haiaait, aiaara laquç, uajraanza,
asovet həntkarra lakugələiɾtei ihaləmsə-
cəz—apəm həntkarrakua rəşqa hya ganə
ateira halşarɾ hqaləeit, iagianɾeiuəit. ubas,

zguə xionəauaz auaa rzə iara abri „argu-
mentgio“ aapəxxəeit. ui anays, dəɸəzə
ləiquaç uajə alaɿɣiagio iboit asovxoz-
kuei, akolxozkuei rəɾɸiara aɸə (ɾlakur-
gəlara aqnə) zeips uəs nagza dəukuou
ihamakuou, zeips xizara dəukuou iaahar-
ɸiaz. ubas, ajəɾ intelligencia „r'arsenal“
aqnə zegio ireihanə iqaz təşahəxəeit. abur-
zuiɾ intelligencia zeiguəɾəuaz ainterven-
ciagio makiana apsləmɣ ikuərgəloʊ ayən-
xuəɣə iayəzanə aup işəqou, aiaşa azə, 6
şəkusa aintervencia qaloit aintervencia
qahçoit-ha hdəɾpsueit, znəkgio rəɸɣər-
ganə rɸəzəɾəmkəçt. İta idəɾzəɾc kunəgouʁ
hɾəla aɸənɾi aburzuiɾ intelligencia rɾən-
ça ianknə işnəquərgauaz. dara aktivnə
auəs zuaz aɣgiauɣa ruəs moskva azbaja
ianəɾəzbəuaz, dara ianrazçaauaz ubart aɣ-
giauɣa rɣajafa şəqaz ala aɣgiaura kiar
şalaməz iaadəɾpsəz atəzİa salamləzargio
iazxaup

abart, auəskua ɸəç abas ifakugəla-
kuaz, hara ataxəuma, atəxnikaɾ-ajəɾ in-
telligencia iamərxuckua, rguə itanaməɾ-
psəkua, myakə ikunamçakua innaməɾt.
abas ɸəç ifakugəlaz auəskua atəxnikaɾ
ajəɾ intelligencia rguə dəɸakala iqanaçar

akun, iagiəqanaçeit. iara abri aup izəz-
hou uajə ihamou afakt,—uajraanza ajgia-
uja raxi zguə əqakuaz ajəť intelligencia
azəryə asovet hantkarra aşqa iaahinə aso-
vet hantkarra iadgəlaua iaxialagaz afakt.
uəť, ħərquac, iacpi ajgiauja, iacə ajgia-
ura iapkuaz rəua azəryə ħzauadkua, ħfa-
brikakua rəə auəsujə rklass iadgəlanə
auəsura alagara iapəup—abri afakt gu-
rargara ataxəmkua iahoit atəxnikəť ajəť
intelligencia xuyə-xuyula asovet hantkarra
adgəlara aşqa rxə řdərxyz. ħara ataxəu-
ma, ara ishaz iaanagauam řta ħara jgia-
uyə dhamam ħa. map, ari uəs ahauam.
ajgiauja əqoup, iagiəqaloit ħara aklass-
kua əkuahxaanza (hamanaçə), akapital
hantkarrakua ħakurřanə ħaqanaçə. axa
abri iaanagaua ui aup uajraanza ajgiaura
aşqa zguə əqaz, řaqaqalalakgiə ajgiauja
irədgəlakuanuaz ajəť intelligencia rəua
azəryə řaqa irlasnə asovet hantkarra ad-
gəlaraxi iiasua aqara ajgiaura ařiarə
zəqalauam, izban akuzar xəpxiazarala ak-
tivnə ajgia zəukuoz maupəup, dara uəť-
giə ryəzja irəlgoup, naq-naqgiə dafə
aamtak apənza uəť maža auəs ruazargiə

zənza iməzəzanə akuxoit iřəqalaua, azə-
ryə rədərķəlarçgiə rəřsauam.

abri apənť, iara abri iapərpřnə, ajəť
intelligencia rəzgiə ħara ħpolitiķa ħap-
saxroup. ajgiaura iařəķiəmtanə ianəqaz
aamtazə atəxnikəť ajəť intelligencia rzə
politiķas ihamaz ajgiauja rəilaqubara aku-
ztgiə, uajə—ubart aintelligencia ħsovet
hantkarra adgəlara aşqa rxə andərxa,
dara rəzgiə ħara ħpolitiķa ħapsaxroup,
ħaiasəroup ubart auəs ruəť aamta rtar-
gəlara a'politiķa aşqa, ħaiasəroup ubart
rəcxraara (reiuhara) a'politiķa aşqa. abri
aamta pəç ħaztagəlaz aangiə, uajə auəs-
kua pəcnə ianřakugəla aamtazgiə atəxni-
kəť intelligencia ħjəť politiķa ala ħrəz-
nəquaua ħnalagar ikunagam. iagibzamə-
quran, iagixřəydarənan ajəť řkolkuə irəl-
gakuaz qazas, nqnərs iqou zegiə ajgiaura
iaakuahķəz azə rakuəřa ħrəxuapřua ħala-
gar. „aqazafara“ („спецеество“) ħara ħpə
ianakuəzaalakigiə iħapřiazauan, ari na-
xəsgiə iħapřiazoit ari auəs iapərxaganə,
ijərpřaxalaganə.

ubas, ajəť nqnəř-təxnikjə uajraanza
aastas řtarnaxəs dafəķala ħrəxuapřla-
roup, uajraanza ačķəs ħaxřəy rzəħaft-

laroup, hræcraalaroup, hreiŷahalaroup, harjæmiakuangi, huæsnra ialaharxularoup,—abasoup iŷəqou uajpi huæsnagzəpə.

abasoup iŷəqou haagləxra azçaarə axubarəi aja.

haiasəp azçaarə afbarəi aja aŷqa.

VI. anxamya hasab.

dəryagiəx, uajə haznəu aamta zlaqou apə daŷa uəsk salamɲajar iara haznəu aamta zlaquou zegiə nazom. ui—haagləxra azə, jlar rənxamya azə afeida eizakra (накопление) zləcua apə, iara ubri afeida-eizak azhara atəmpkua reiçəxra.

afeida-eizak anapšəra aŷənp haagləxra aŷiarəŷə uəsəs, eihaɾək ialkaəpnə iqouzei? iqou ui aup, afeida-eizak aaltəgan ajəp iqakuaz ŷtarnaxəs haagləxra arŷiarəzə ihəzxauam. uəs anakuxa ŷta hrəŷtalaroup afeida-eizak aaltəga ɤəckua, ajəpɤəikua harŷiaroup, eiçəhxəroup, hɤələ aindustriəpɤəzə uajə ihəmuə abolševikp tempkua eiçəhampərc, ari naxəs eihaɲiə iəzharhərc htəxəzar.

akəpital həntkarrakua rtourəx aŷənp iaadəruəit, z'industria iəzzərhərc ztəxəu həntkarra ɤə zəɤəkɲiə apəm həntkarra

aŷənp i cəxəara amamkua, aamta naroula akredit ataraləei, apara arpsaxraləei acxəara amamkua aɲiə ŷaləmsəuaz. ubri aŷənp amɤatəlarəxipi akəpital həntkarrakua zegiə eibəhanə kreditla akuzaait, pərala akuzaait cəxəarak ha hɤələ egiaɤəmtəit. uərt uəs rɲuə iaanəgaun akredit hərəmtə, apara hədməɤpsəxə hɤələ aindustriəlizəcia həlšəɤəm-hə. axa akəpitaliŷtkua aləpka rəxiəit. uərt irəzɲuəmtəit, həra hɤələ iara aindustriə lakunəɲəlarəp, iəɤiarəɤ xəzɤəda afeida-eizak aagarta ŷam, zeips kəpitaliŷtə ɤəla iaməzam. içəbəɲɲəɲiə, haagləxra aibəfrei, aynəçqəibəfrei ipxəstəɤəz aləkurgəlara ŷəquəç, həkətnxəmyei, hɤranspəɤəi rləkurgəlara ŷəquəç, iləkuhəɲəlt, ihəɤiəit, aɤəkənŷtrukcia qəçəra həɤəp haagləxra xianta, akətnxəmya, aɤranspəɤ. həra atəxəuma, abri auəs 10 milliardla aup iŷəhəpɤiəzəu iakuəhəɲəkuəz. iabənpəagəei ubərt amilliərdkua? aagləxraləŷə aŷənp, akətnxəmya aŷənp, abiueɤ aŷənp afeida-eizak aŷənp. abas akun iŷəqəz auəskua uajraənzə.

uajə zənzə dəɤəkəla aup auəskua ŷəqou. ankia haagləxra, həɤranspəɤ aɤəkənŷtrukcia azə afeida-eizak ajəp i aagəlakua

(aagartakua) ihamaz uajraanza ihazxua-
ztgĩa starnaxəs iahzəmxaua halagəit. uajə
auəs zlou ajəppi haagləxra arekonstruk-
cia akum. auəs zlou texnika hasabla ia-
gəmkua irxəiou aagləxra Ƴəc ural, sibir,
kazakstan rfakurgəlara aup. auəs zlou
—akətnxamya aarəxra tbaa, aya aarəxərtə,
araxu rançarta, aza-maza raarəxərtə essr
araionkua rƳə afakurgəlara. auəs zlou—essr
amratafarei, amragəlarei rəbɟara aixamya
Ƴəckua rəbɟara aup. hərə ataxəuma,
abri aqnəp afeida-eizak azə ajəp ihamə-
kuaz aagartakua hazxauam, abri aipš auəs
dəu iharƳəiaua aqnə.

axa ari alagiə inagzanə iham. abri
iaccəpəup dəryagiəx hnəpləkkuei, han-
xamya organizaciakuei akərqara rəqnə
anxamya kunagala iaxiaxəlampšuaƳə Ƴəpənt
anxamya hasab axiəbɟərxkuaua. anəpləkkuei,
anxamyaƳə organizaciakuei təkuə rƳə
əpxiaƳara išaquəçəz, akəlkuliacia qaçara
išaquəçəz, afeidei axarqkuei rbalans kuna-
gala aqaçara išaquəçəz—ari faktəup. anə-
pləkkuei, anxamya organizaciakuei təkuə
rƳə: „əkonomia aqaçara“ („режим эконо-
мии“), „aarəxra zlam axarqkua rəmma-
ɟra“, „aarəxra aracionalizacia“ — amoda

ialçnə iceiɟtei akəp šəçua—ari faktəup.
iqalap uərt rxəlapšja uəs rguə iaanagaua-
zar: „zegiə dara roup aħəntbank uəsgiə
apara hnəpšaxəueit“ ha. uajə haazkulaz
anəpləkkua təkuə rƳə axarəxu (axarəzɟa
—себестоимость) iazhaua ialagəit. uərt
adça rətoup 10 procent rəla rxarəxu iaz-
dərcərc, dara aalaganə, dəryagiəx, azər-
çara acənxuras azərhara iaƳəup. izakuə-
zei axarəxu azərçara? İara ijdəruet, axa-
rəxu azərçara procent cəpxiaƳa haagləx-
razə afeida-eizak 150—200 million maat
rƳənzə šaanəstua. abri eipš aamtazə axa-
rəxu azərhara aagləxra azə, jlar rənxam-
ya zegiə azə iaanagaua—100 million maat
ajəzra aup.

abri iaħaua ubri aup—starnaxəs aag-
ləxra lasə iaanəstua macarala, abiuet
ɟənxakua rəmacarala, akətnxamya iaanəstua
afeida macarala,—starnaxəs auəs arƳ-
iara zaləuam. aagləxra lasə afeida dəu
aənəstəp eipš aləara amoup, ari naxəsgiə
aɟiara aləoit, axa ui afeida xəpɟiaƳara-
dazənə iqam. akətnxamyagiə afeida-eizak
aəstəga beiazan iqoup, axa uajə arekon-
strukcia aamtazə iara axatagiə acxəraara
ataxəup, aħəntkarra Ƴəpənt apara aioura

ataxəup. agiəi abiuqet aƣənƣ afeida-eizak haləjaɣauazar, lara ijdəruet, ui iaanaftua-
giə cəxuapɣa amamkua izəqalauam. inxa-
zei? iaanxəet aagləxra xianta. uəs ana-
kuxa, aagləxra xiantagiə—eiħarak ama-
ləna-qaçara xuta—auəs afeida-eizak aana-
stəƣ eipş ifakurgələƣəup. as anakuxa
afeida-eizak aagartakua ajəƣ iħamakuaz
rƣəiaua ihapşaaləroup aagarta ƣəckua,—
aagləxra xianta, eiħarakgiə amaləna rgə-
lara xuta afeida-eizak aanaftəƣ auəs la-
kurgələƣəup.

abri aup kəlsfas iamou.

abri azə iqaçəƣəuzei? axələpşədara
anəxra, haagləxra aynəçqəƣi aressurskua
mobilizacia rzəura, ħnaplaḳkua zegiə rƣə
anxamya-hasab əlakurgələrei, aroiuoua-
rei, esaaira axəƣəxu azəçara, haagləxraƣ
otraslkua zegiə, aḳ narələmxəkua afeida-
eizak aarəstlarƣ eipş ṛlakurgələra—abart
roup iqaçəƣəu.

abri aup aḳəlsrazə myas iħamou.

ubas, **hanxamya aqnə ialagaləƣəup,**
zegiənqara ifakurgələƣəup, iagiərou-
ouaƣəup anxamya-hasab, haagləxra
aynəçqəƣi afeida-eizak (axarılara-накоп-

ление) **iazərħaƣəup**—abasoup işəqou ua-
jɣi ħuəsnağzəƣə.

VII. **auəsuaḟa ƣəcla auəs ulaƣəup, mya- kuçafə ƣəcla imyakuçaləƣəup.**

abasoup, ayəzja, haagləxra aƣiarazə
aamta şəqou.

abri aamta ialou ui aup, haagləxra azə
iqanaçoiḟ agulaḳra ƣəç (новая обстановка)
auəsuaḟa ƣəçəi, narxgalafə ƣəçi ztaxəu.

ubas;

a) abas iqaləet, starnaxəs ajəƣ eipş
auəsujə rxala anaplaḳkua rəşqa uəsura
raara aiguoira aləmşaua. uəsuy məçla
haagləxra aibətarazə (aikurfarazə) uəsura
eiƣkaala haagləxra iazəpşaaləƣəup auə-
sujə, aqabaa mexanizacia azəqaçəƣəup.
hara ħtempkua zeipşrou rəla, hara ħaa-
rəxərtakua şətbəaxaz rəla mexanizaciada
ħneilargiə aueit ħa uguaxura (aguaana-
gara)—mħaqla əmşən atłara aueit (ihə-
şoiḟ) ħa aguəira iayəzoup.

b) abas iqaləet,—haagləxraƣ auəsuy
məçkua reitaç-neitaçrakua starnaxəs rəç-
hara ialəmşaua. atri aɣgiə ħquahħərc
ƣəcla eiƣkaaƣəup aualəfaxuə, auəsujə
anaplaḳə aƣə reilazaafagiə ħneiħa-ħneiça

(более или менее) ipsaxəmxalarə auəs-kua lakurgəlarəup.

c) iqaləeit ubas, aarəxərtə aφə obez-lička aqazara uayə izəməçhaua. abri aɟgia naq iahquahharc aqabaa bzianə eiφkaa-
rəup, auəsuy məçkuagiə ubas eizsarəup auəsujə rguəpkua xaz-xazə auəsuražə, amexanizmkua rzə, aştanokkua rzə, ruə-suəmta ackiarazə takrəpxəkunə iqalarə eips.

c) iqaləeit ubas, ltarnaxəs ajəp eips, ihamou anqnər-texnikaṛ məç minimum aburzuit urəspəla iahzənnəɟəz hzəmxaua hqaləeit. uajpi htempkua ari naxəs eiha-giə eiçahxərc, haarəxrakua eihaɟiə ihart-baarc htaxəzər auəsujə rklass axarə aarəxra-texnikaṛ intelligencia aiourə haz-nəquaroup.

d) iqaləeit ubas, ajəp şkolkua irəlga-kuaz qazas, nqnərs, texniḱs- iqou zəgiə qarəḱ ineikuəɟnə, eiləxraḱ rzəqamçaḱua ajəp haşrəznəquoz eips rəznəquara aləm-şauanə. zφəzəpsaxəz agulaḱra aguatarazə (учесть) auəsujə rəḱlass azə auəsura aşqa iışakuaz aqazəɟa rzə, anqnər-texnikaṛ məç-kua rzə hara hpolitiḱagiə hapsaxroup, işhalşaua hreiṱahalaroup.

ḁ) iqaləeit, ubas, hafeida-eizak (həxar-talara) aagartakua ajəp ihamakuaz rəma-cara ari naxəsgiə hɟə alahəɟzalarə aləm-şaua iqaləeit. haagləxra aφiara abri na-xəs iazharharc, hkətnxamya auəs eiçahxərc ihapşaaroup hafeida-eizak azə aagarta φəçkua, iapahxəroup (ikuah-xəroup) axələpşədara, ilakuhaɟəlaroup zəgiəngara anxamya-hasab, iazharçaroup hɟarəxu, iazharhalaroup haagləxra aynə-çqari afeida-eizakra (накопление).

abasoup haagləxra aicəxra ztagəlou, auəsualə φəçkua ztaxəu, amyakuçala φəç-kua ztaxəu aamta şəqou.

myakuçala φəçla hanxamya alakur-gəlarazə iataxəuzei?

zəgi rapxiəɟagiə iataxəup hanxamya xələpşja abri haznəu aamta eilərkaaracə, haagləxra aφialə iaarɟanə irçarazə; iqou agulaḱra (обстановка) φəç işakunagaua eips ruəsualəgiə rφəçnə ilakudərgəlarə.

ubri anays iataxəup hanxamya axə-lapşja „xiəxi-xiəxi“, „ahaua“ aφənt hna-pləḱkua myakuçara rzəraməularə, kon-ḱreḱtla, predmetla myakuçara artalarə, zçarə çəpxiəɟa xiəxi-xiəxi patqaləeirala ia-xuampşəḱua auəs işakunagoua iaguəlap-

ənə iaxuapşərc, kĩaad yralla auəs axaqu-garei, ajapşzakuei, alozungkuei rəla aku-mkua auəs atəxnika agulapşra, auəs axata ailazaala aguatarə, ailkaara, auəs ialou „amay-saykua“ rəxuapşra, izban akuzar ubart „amay-saykua“ rəloup auəs dəuəzzakuagiə zlaqalaua—abart rəup iataxəu.

ubart rnays abri iataxəup, uajə ihamou aidgəlara dəuəzzakua, qara-qara 100-200 naplakə eidkəlakuanə izmakuou,—iaarlaszanə işəpəup eidgəlara maykuanə. həra ataxəməə 100, 100 ineihanə zauad zmou aidgəlara (об'єдинение) axanṛayə ilşauam izauadkua zegiə xaz-xazə rdərra, ubart irəlsauei, iruəsualoui rguatarə. həra ataxəuma, azauadkua izəmdəruanə myakuçara rzəura ilşauam. uəs anakuxa aidgəlarakua rxanṛayja dara zxəlapşua azauadkua kunagala rçara, amıyakuçara rə-tara iakuharjarc, ialahagzarc htaxəzar iz-xəlapşua azauad rəjara aṫəntṛ ruəsutṛ iazharçarəup aidgəlara tbaakua hşarəup eidgəlara ssakuanə, azauadkuagiə aidgəlara eihabərakua irzaaiguahṛəroup.

abri aqnəṛ iataxəup ubart aidgəlara-kua kollegiala ruəsbara acənɣuras izma-

dou az (axanṛayə, axəlapşyə) ila ruəs-bara lakurgəlaraxarəzə. uajə auəs abasəup işəqou: aidgəlara akollegia aqnə 10-yək—15-yək rəup, akĩaadkua ryəueit, aja rhoit, eiṫəxoit. abri naxəs abas auəsbara zalşauam, ayəzja. İta iapəṫṛəup akĩaadṛ „myakuçara“, iəiasṛəup amyakuçara çabərg aşqa, auəsṛ, abolşevikṛ myakuçara aşqa, aidgəlara aihabəra aqnə dəqazaait aidgəlara axanṛayə, axatəpuaa pətyək iətanə, aidgəlara auəsbarakua rzə art dəara ibzianə iazxoit. agiərt iaanxaz akollegia çlenja eionən çəqa ilastəzar,—afabrikakua, azauadkua rəşqa idəknçazar. ari dara rəzgiə, auəs azgiə zaqa eionəz, zaqa ibziazəz.

abri azə iataxəup iahhaz rnays,—aidgəlarakua rxanṛayjei, dara axanṛayja rxatəpuai lassə-lassə dousə zxəlapşua afabrikakua, azauadkua rəşqa icalarc, akə-raamta irzaangəlangiə rəg-rəbza quarta-larc, ubart afabrikakua, azauadkua rṫə auəs zəukuəua eilərkaalaracə, ubraqəṛi auəa zeipsrou rçara anaysgiə dargiə ubart auəa auəsualə rṫərçaalarc. akontəra inə-ynəṛanə, akanceliaria aṫəntṛ naxixiəi, xara iqou azauadkua myakuçara kunaga rətara alşoit-hə aguaanagara—ui myaxqiarəup,

eilagaroup. azauadkua myakučara kunaga
rəgmərxarazə dara azauadkua rəfə auəs
zəukuaua lassə-lassə ibalaṛəup, azauad-
kuei, aidgəlarakua reihabərakuei irəma-
zaroup aitanəiaaira bzia.

açəxuṛanə yajak 1931 şəkusazṛi aarə-
xra plan azə. iqakuoup apartia aaguarə
aṛəpṛi (обыватели) ari aarəxṛəṛ prog-
ramma alšara uayə ilšauamha agura dər-
garc iaṛkuou. art, lcedrin „ipeskar xşəy-
dəukua“ ireipşkuou, „xara amxuəcra taṛə“
uhan-şhankua rguaraçara azə ixəioup. hara
haarəxṛəṛ programma anagzara uayə il-
şauou? hara ataxəuma, aai, ihalşoit. ui
anagzara halşoit iara anagzara iataxkuou
zegiə axihamou aṛəpṛ macaralagiə. ui
anagzara halşoit, iara anagzara hara huə-
suəla dəura iaxiazhou, hara alšara dəu-
kua ihamakuou kunagala hṛarxuara agu-
apxara iaxiaxəpşəu macaralagiə. uaha
izəzhouzei haagləxra oṛaslkuei, anaplak-
kuei ṭakuə rəplankua **irəççanə iaxiənarə-
gzakuaz**—afakṭkua? daara ibzaməquran,
aarəxṛa plan acifrakuei, aqaçəṛ-dkəlakuei
(задания) reikupxiazara aup iaanagoua
ha aguaanəgara. aiaşazə, aarəxṛa plan
millionyəla auaa rpraktikəṛ uəsura aup

haarəxṛa aplan uezgiə-uezgiə anagzara—
ui aqajlar millionkua, abzazara ṫəç şara
(творящие) iaṫkuou roup. hprogramma
uezgiə-uezgiə anagzara—ui zəpsə tou auə,
ṭarei harei, hara hqabaa, hara ṫəcla auə-
surazə, hara aplan anagzara şhalşaua aku-
guəira (решимость) hamazara, — abart
roup. ihamouma nas hara, ubri haplan
anagzara şhalşaua ala akuguəira? aai, iha-
mour. nas uəs anakuxa haarəxṛa prog-
ramma anagzaragiə halşoit, iagiənahagza-
roup. (akəraamṭa rnapə einərqia-
uan uaqə iṛaz).

takzəpxəkuə aredaktor z. a g r b a. atəqrazə taxəlapşuaz
p l. ç k a d u a. aitagayə—m. a h a ş b a.

akıəpxırazə irətoup mart mza 25 rzə, anapə ačayəup aprel
mza 25 rzə. aplit № 103-a, apparitəjra № 26, azakəz № 744,
1³/₄ kıəpxı bonəs, 50.000 nban, atıraz—2.500.

irkıəpxıit agazetkua „sovetşkaia abxaziei“, „apsnə qarlı“
rkıəpxıarta aqnə.

И. В. СТАЛИН.

**Новая обстановка и новые задачи
хозяйственного строительства.**

Отв. редактор перевода **Зах. Агрба**. Ответственный по
выпуску **Пл. Чкадуа**. Перевел **М. Хашба**.

Отпечатано в типографии издательства „Советская
Абхазия“ и „Апсны Капц“.

302

аху 30 қ.
